

עפ"ג 27751/09/22 - מדינת ישראל, ע"י פרקליטות חיפה נגד מחמוד אגבאריה

בית המשפט המחוזי בחיפה

09 ינואר 2023

עפ"ג 27751-09-22 מדינת ישראל נ' אגבאריה (עציר)
עפ"ג 54778-09-22 אגבאריה (עציר) נ' מדינת ישראל

לפני הרכב כבוד השופטים:
אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד] תמר נאות פרי רונית בש

מדינת ישראל
ע"י פרקליטות חיפה (פלילי)

המערער/המשיבה שכנגד

מחמוד אגבאריה (עציר)
ע"י עו"ד פאדי זועבי

נגד
המשיב/המערער שכנגד

פסק דין

שני ערעורים על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט קפלן) שניתן במסגרת ת"פ 39663-02-21 - הערעור הראשון הינו ערעור המאשימה קמא (להלן: "המדינה") על קולת העונש (עפ"ג 27751-09-22); הערעור השני (עפ"ג 54778-09-22) - הינו ערעורו של הנאשם קמא (אשר הינו גם מערער וגם משיב, ויכונה בקיצור להלן: "המשיב").

רקע כללי -

1. המשיב הורשע בתיק קמא, על פי הודאתו, בעובדות כתב אישום מתוקן שכלל עשרה אישומים.
2. על פי החלק הכללי של כתב האישום המתוקן, מחודש דצמבר 2020 ועד מעצרו של המשיב בפברואר 2021, הוא קשר קשר לביצוע סדרה של גניבות כלי רכב, ביחד עם אחרים, כאשר הזהות של האחרים ידועה למדינה וכולם תושבי ג'נין. כך, לאחר תיאומים טלפוניים, נפגשו הקושרים במקום חנייתו של רכב אותו תכננו לגנוב, המשיב הגיע למקום עם רכבו, באמצעותו לעיתים הסיע את האחרים למקום הגניבה או ממנו, ולאחר גניבת הרכב על ידי מי מהאחרים, המשיב נסע לפניו ברכבו על מנת לוודא העדר נוכחות משטרתית.
3. מתאריך 6.1.2021 ועד 7.2.21, מועד מעצרו של המשיב, הוא ביצע אחת עשרה עבירות של גניבות רכבים ועבירה אחת נוספת של ניסיון גניבת רכב. הרכבים נגנבו בערים שונות: עפולה, קציר, פרדס חנה (שלוש פעמים), חדרה (פעמיים), קיבוץ הסוללים, חריש ובנימינה, וכאשר למעט הרכב שנתפס בעת מעצרו של המשיב, כל יתר הרכבים

לא אותו ולא הושבו לבעליהם. בנוסף, במהלך האירוע האחרון המתואר בכתב האישום המתוקן (באישום העשירי, האירוע אשר במהלכו נעצר המשיב), אף נגרם נזק במזיד לרכב שנגנב, המשיב ביצע עבירת נהיגה, וכאשר נעצר - נמצאו ברכבו כלי פריצה.

4. מעבר לכך, על פי כתב האישום המתוקן, במהלך האירועים נשוא האישומים השני, חמישי ותשיעי, המשיב הסיע תושב זר השוהה שלא כדין בישראל, ובאישום העשירי הסיע שלושה תושבים זרים השוהים בישראל שלא כדין.

5. כך, שסיכומו של כתב האישום המתוקן, בו הודה המשיב ובהתאם הורשע - כלל אחת עשרה עבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413ב' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); עבירה אחת של ניסיון לגניבת רכב, על פי סעיף 413ב' + סעיף 25 לחוק העונשין; שש עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499א(1) לחוק העונשין; עבירה של חבלה במזיד ברכב, לפי סעיף 413ה' לחוק העונשין; עבירה של החזקת כלי פריצה לרכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין; שלוש עבירות לפי סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "**חוק הכניסה לישראל**"); ועבירה אחת לפי סעיף 12א(ג)(1א)(ב) לחוק הכניסה לישראל.

6. בית משפט קמא בפסק דין קצר קבע כי מדובר באירוע אחד, כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 שנים ל-6 שנים, ובהתחשב בעברו הנקי של המשיב ושיתוף הפעולה בחקירה, גזר עליו עונש של 3 שנות מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו ועונשי מאסר מותנה.

7. אין בגזר הדין קמא התייחסות לבקשת המדינה לחלט את רכבו של המשיב, באמצעותו בוצעו העבירות, או לבקשת המדינה לפסול את המשיב מלנהוג, להטלת קנס ולחיובו בפיצוי בעלי הרכבים שנגנבו.

8. עוד יוער, כי על פי תסקירי שירות המבחן שהוצגו בפני בית משפט קמא, המשיב - כבן 50, נשוי ואב לששה ילדים - קיבל אחריות מלאה למעשיו ואף צוין כי ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם הרתעה משמעותי לטווח קצר, ועם זאת, נכתב כי המשיב לא מבטא נזקקות טיפולית, ולכן שירות המבחן לא המליץ על דרכי טיפול. להערכת קצינת המבחן העונש המתאים הוא מאסר לביצוע בעבודות שירות, אך כאמור לעיל - בית המשפט קמא לא קיבל המלצה זו וגזר על המשיב 3 שנות מאסר לריצוי במתקן כליאה.

תמצית טיעוני הצדדים בערעור -

9. המדינה טוענת כי עבירות הרכוש נפוצות, מזיקות ופוגעות, וכי האינטרס הציבורי ושיקולי הגמול וההרתעה מחייבים הטלת מאסרים ממושכים בפועל. לשיטתה, המדובר בפרשיית גניבת רכבים מאורגנת, כאשר המשיב, שהינו תושב ישראל, קשר קשר עם תושבי שטחים על מנת לגנוב רכבים משטח מדינת ישראל ולהעבירם לשטחים, ובכך טמונה חומרה יתרה. לשיטת המדינה, העבירות אף בוצעו בתחכום, לאחר תכנון פרטי פרטים, ואין המדובר בגניבה ספונטנית. עוד נטען, כי תפקידו של המשיב היה משמעותי, כאשר הוא נהג ברכב "המוביל" לפני שאר חברי הכנופיה אשר היו ברכב שנגנב ותפקידו היה לוודא היעדר נוכחות משטרתית לאורך מסלול הנסיעה, להתריע על שוטרים ומחסומים, ובכך "פתח ציר" לשאר המעורבים. עוד נטען, כי המדובר בסך הכל ב-12 כלי רכב (כאשר לגבי אחד מהם

היה רק ניסיון לגניבה), וכי 11 כלי רכב לא נתפסו ולא הושבו לבעליהם, ועוד נטען, כי אלמלא נתפסה החבורה באירוע האחרון בתחילת פברואר 2021, סביר להניח שהיא הייתה ממשיכה בפעולתה. נטען, כי בית המשפט קמא שגה הן כאשר קבע מתחם שנע בין 3 לבין 6 שנים, והן בכך שהוא מצא למקם את העונש של המשיב ברף התחתון של המתחם. נטען, כי מתחם הענישה צריך להיות בין 5 ל-8 שנים, אגב הפנייה לכמה פסקי דין אשר לשיטת המדינה מלמדים על רף הענישה הראוי. עוד, הודגש, כי בתסקיר שירות המבחן אין המלצה לגבי שיקום והוער כי ההמלצה לגבי עבודות שירות "מנותקת מהמציאות" וחוטאת לאינטרס הציבורי. בנוסף, בכתב הערעור המדינה טענה כי בית המשפט קמא שגה בכך שלא התייחס כלל בגזר דינו לבקשותיה לגבי מרכיבי ענישה נוספים כגון: הטלת קנס, חילוט הרכב ושלילת רישיון הנהיגה. יוער כבר עתה כי במהלך הדיון בבית המשפט חזרה בה המדינה מהבקשה להטלת קנס ואף הבהירה כי הבקשה לחילוט הרכב תתברר בהליך נפרד, כך שהיא מבקשת רק להוסיף לגזר הדין עונש של פסילה מלנהוג בנוסף להחמרה לעניין משך המאסר בפועל.

10. המשיב טוען כי בית המשפט קמא החמיר בעונשו יתר על המידה ולא נתן משקל ראוי לעובדה שהוא הודה בכתב אישום מתוקן, חסך את הצורך בשמיעת ראיות רבות, וזאת כאשר כתב האישום כלל עדי תביעה רבים, לרבות בנוגע להיבטים טכניים מורכבים של החקירה (וראו כי בכתב האישום צוינו 76 עדי תביעה). נטען, כי העונש בולט בחומרתו יחסית למדיניות הענישה במקרים דומים, אם כי אין הפניה בהודעת הערעור לפסקי דין אשר אליהם מבקש ב"כ המשיב להפנות לצורך השוואה. עוד נטען, כי בית המשפט קמא שגה משלא נתן משקל ראוי לעובדה שהמערער עבר כברת דרך ארוכה במהלך שלבי הטיפול, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, כי חלה התקדמות משמעותית, וזאת לאחר שסיים קבוצת עצורי בית בשלבי המעצר. עוד נטען, כי היה מקום לתת משקל נוסף לנסיבות האישיות המיוחדות של המשיב בהיותו אדם מבוגר בן יותר מ-50, נשוי עם שישה ילדים, וכאשר הוא המפרנס היחיד במשפחה אשר אף דואג לטפל באשתו הסובלת מנכות, וכאשר המשיב בעצמו חולה במחלת הסוכרת. עוד נטען, כי לא ניתן משקל לטענת המשיב ולפיה הוא ביצע את העבירות על רקע של מצוקה כלכלית לצורך פרנסת המשפחה בתקופת הקורונה, והכל כפי שפורט באוזני עורכת תסקיר שירות המבחן. אף נטען, כי מן הראוי היה לתת משקל לכך שהמשיב שהה במשך תקופה ארוכה בתנאים מגבילים של מעצר בית מלא - תחילה במעצר באיזוק אלקטרוני, ולאחר מכן במעצר בית "רגיל" חלקי ללא איזוק אלקטרוני, וכאשר לא נרשמו הפרות במהלך תקופה ממושכת זו. נטען, כי המשיב לקח אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה כנה ואמיתית, ולכן יש להקל משמעותית בעונשו.

דין והכרעה -

11. לאחר שקילת טיעוני הצדדים, מצאנו לקבל את ערעור המדינה ולדחות את ערעור המשיב.
12. אמנם, הלכה היא כי בית המשפט ימעט להתערב בענישה שנקבעה על ידי בית המשפט הדין בתיק, וראו את ע"פ 4303/22 אבו גאנם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (06.12.2022), לאמור:

"ראש לכל ייאמר את הידוע לכל, כי אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ראו לאחרונה: ע"פ 3244/22 מדינת ישראל נ' ערן, פסקה 12 (20.9.2022); ע"פ 1222/22 מדינת ישראל נ' נאצר, פסקה 10 (23.6.2022); ע"פ 3879/21 סלומון נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (10.8.2022); ע"פ 22/18 אבו זינה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (27.7.2022); ע"פ 4585/22 מדינת ישראל נ' ערדאת, פסקה 13 (25.7.2022))...."

13. עם זאת, חומרת מעשיו של המשיב, בהיותם חלק מהתארגנות עבריינית בה היו שותפים כמה יחדיו, שבמהלכה נגנבו 11 רכבים והיה ניסיון לגנוב רכב נוסף, וכאשר ההתארגנות כללה הסעה של שוהים בלתי חוקיים - מצדיקה ענישה מחמירה מאשר העונש שהושת על המשיב.

14. יש משקל לכך שהמשיב שיתף פעולה בחקירה, הודה מידית בעבירות, חסך בכך את הצורך לשמוע עדים רבים, סיפק מידע לגבי שותפיו לקשירת הקשר ואף עבר הליך טיפולי במסגר תקופת ניהול המשפט, בעודו במעצר באזוק אלקטרוני ולאחר מכן במעצר בית, אלא שדומה כי למרות האמור, ולמרות שהיה בכך כדי להקל בעונש - רף הענישה נמוך ומחייב התערבות.

15. בהקשר זה ראו את ע"פ 7163/13 **כסוואני נ' מדינת ישראל** (3.8.2014), שם בית המשפט העליון התייחס לצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בנוגע לעבירות דומות (פסקה 5), לאמור:

"עבירה של גניבת רכב היא עבירה חמורה, ולצידה עונש מקסימלי של 7 שנות מאסר. היא פוגעת בקניין, בפרטיות ובתחושת הבטחון של המשתמשים ברכב במובן הצר, ומסבה נזק כלכלי במובן הרחב בשל העלאת פרמיות הביטוח בגין ריבוי גניבות כלי רכב. בנסיבות העניין שבפנינו עסקינן אף בפגיעה ישירה בפרנסתן של חברות השכרת הרכב מהן נגנבו הרכבים האמורים (ראו לדוגמה: ע"פ 11194/05 **אבו סבית נ' מדינת ישראל** (17.12.2006), בו נגנבה מלגזה).

בית המשפט העליון עמד זה מכבר על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה במקרים אלו (ראו למשל: ע"פ 5724/95 **אבו דחל נ' מדינת ישראל** (12.5.1996); עניין **אבו סבית**, לעיל; רע"פ 10899/08 **אבו עישה נ' מדינת ישראל** (29.12.2008); ע"פ 6331/10 **אושרובסקי נ' מדינת ישראל** (31.1.2011)).

נסיבות העבירה במקרה דנא הן חמורות. המערער פעל כחלק מחבורה, במשך תקופה ממושכת של למעלה משנה וגנב או סייע לגניבתם של חמישה רכבים."

ויוער כי בעניין כסוואני הנ"ל, הנאשם הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של גניבת רכב ושלוש עבירות של סיוע לגניבת רכב, ביחד עם שותפים, נקבע כי מתחם הענישה הינו בין 12 ל-30 חודשי מאסר עבור כל אחת מהעבירות, נגזר על הנאשם עונש כולל בן 4 שנות מאסר - ובית המשפט העליון מצא כי אין מקום להתערב בעונש.

16. בנוסף, ראו עוד את פסקי דין הבאים המדגישים את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בכגון דא, רע"פ 9269/17 **אבו עישה נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (15.01.2018), שם נפסק כי:

"פעמים רבות עמד בית משפט זה על חומרתה של עבירת גניבת הרכב, בה הורשע המבקש, הגורמת נזק מידי לבעל הרכב וכן נזק כלכלי רחב לציבור, ובהתאם על הצורך לנקוט בענישה מחמירה במקרים אלו (ע"פ 7163/13 **כסוואני נ' מדינת ישראל** (03.08.2014); רע"פ 7890/10 **מליטאת נ' מדינת ישראל** (01.11.2020))."

ואף את ע"פ 2333/13 **באסל סאלם נ' מדינת ישראל** (03.08.2014), שם התברר עניינם של שלושה שהיו מעורבים בשתי עבירות של גניבת רכב ובשתי עבירות של סיוע לגניבת רכב. על המערער באסל סאלם, הושתו 48 חודשי

מאסר לריצוי בפועל בגין המקרים נשוא כתב האישום, הגם שהיה לו עבר פלילי עשיר ונקבע כי הוא נעדר אופק שיקומי - והאמור פעל משמעותית לחובתו. שני מעורבים נוספים באותה פרשה נדונו למאסרים בני 3 שנים ו-4, והגם שאחד מהם הורשע ביותר עבירות - ניתן ללמוד מאותה פרשה על ההלימה בין כמות מעשי הגניבה שם לבין העונשים שם (אף בהתחשב בעבר הפלילי של שניים מהמעורבים בעבירות שם). משמע, שאם נשווה את העונשים שנגזרו שם לגבי עבירות המתייחסות ל-4 רכבים, עם העבירות כאן המתייחסות ל-12 רכבים, האמור מחייב החמרה במקרה הנוכחי.

17. בנוסף, סקירה של פסקי הדין שמוזכרים בטיעוני המדינה (ונתייחס לפסקי הדין של בתי המשפט המחוזיים אשר מופיעים בטיעוניה) מלמדת על כך שמדיניות הענישה אכן משקפת רף גבוה מאשר הרף אשר בא לידי ביטוי בעונשו של המשיב. כך, באחד המקרים, כאשר המדובר היה בגניבה של רכב בודד בנסיבות דומות, כאשר הנאשם הורשע גם בעבירות של כניסה לישראל שלא כחוק וגם נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח - העונש הוחמר בערעור לכדי 17 חודשי מאסר (עפ"ג (מחוזי חיפה) 10851-05-15 **צלאח נ' מדינת ישראל** (06.07.2015)). במקרה נוסף, המדובר היה בגניבה של 5 כלי רכב (עפ"ג (מחוזי באר שבע) 34286-10-16 **אבו קוידר נ' מדינת ישראל** (15.02.2017)). בפרשה היו מעורבים שלושה מערערים, כאשר המערער הראשון נידון ל-48 חודשי מאסר, המערער השני נידון ל-30 חודשי מאסר והמערער השלישי ל-24 חודשי מאסר בנוסף לעונשים נלווים. ביהמ"ש המחוזי התערב בגזר הדין והפחית מעונשם של שני מערערים, נוכח הנסיבות שם ונוכח טעויות שנקבעו שהיו בהליך גזירת הדין, ועדיין קבע כי עונשו של המערער הראשון יהא 36 חודשי מאסר, עונשו של המערער השני הועמד על 12 חודשי מאסר ועונשו של המערער השלישי נשאר 24 חודשי מאסר (ונזכיר שוב כי המדובר שם בחמישה רכבים ואף הושתו על המערערים עונשים נלווים נוספים ואילו כאן המדובר באחד עשר רכבים שנגנבו וניסיון לגנוב את הרכב השנים עשר).

18. על רקע האמור, והיות ובית המשפט אינו ממצה את הדין כאשר נמצא שיש מקום להחמרה בדין, ונוכח נסיבותיו האישיות של המשיב והודאתו - נעמיד את העונש על 54 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו, חלף העונש שהשית עליו בית המשפט קמא (כאשר המאסרים המותנים שהושתו על המשיב בסעיפים 10(ב) ו-10(ג) לגזר הדין יישארו על כנם).

19. בקשת המדינה לחילוט - כפי שצוין, בדיון חזרה בה המדינה מבקשתה בהקשר זה, היות ועלתה טענה לגבי כך שהרכב בו עסקין אינו שייך רק למשיב, אלא גם לבת זוגו, והיות והתקיים דיון בבית המשפט קמא לגבי בקשת חילוט הרכב ביום 13.9.2022 (לאחר מתן גזר הדין נשוא הערעורים). משכך, אין צורך לדון בנושא זה.

20. בקשת המדינה להשתת עונש של פסילה - אכן, כפי שמצוין בהודעת הערעור של המדינה, בית המשפט קמא הנכבד לא התייחס כלל לרכיב זה של הענישה, אשר התבקש מטעמה של המדינה במסגרת הטיעונים לעונש. עם זאת, נוכח תקופת המאסר הממושכת שירצה המשיב, דומה כי אין מקום להשית עונש נוסף בהיבט זה.

21. פיצוי לנפגעי העבירה - אין מחלוקת, כי העבירות גרמו לנזק כלכלי משמעותי לבעלים של הרכבים ונזכיר שוב, כי 10 רכבים מעולם לא נמצאו ולא הושבו לידי בעליהם. בית המשפט קמא לא נתן את דעתו לגבי בקשתה של המדינה לחייב את המשיב בפיצוי נפגעי העבירה ואף לא נימק בפסק דינו מדוע מצא לנכון שלא לחייב את המשיב בפיצוי כאמור. עם זאת, היות ובמסגרת הערעור המדינה לא ביקשה לפסוק פיצויים ובהעדר מידע לגבי גובה הנזק שנגרם לכל אחד מנפגעי העבירה, לא נוסף ונכבד על המשיב במסגרת פסק דין זה - וזאת מבלי לגרוע מהזכות של כל אחד מהם לנקוט בהליכים משלימים לקבלת פיצוי בגין כל נזקיהם.

סיכום -

אשר על כן, לאור האמור מעלה - מצאנו לדחות את ערעור המשיב להקלה בעונש, ולקבל את ערעור המדינה להחמרה בעונש בחלקו, באופן שהמאסר אשר יושת על משיב יהא מאסר בפועל למשך 54 חודשים בניכוי תקופת מעצרו, חלף תקופת המאסר בפועל שנגזרה עליו בבית המשפט קמא.

כל יתר מרכיבי הענישה יישארו ללא שינוי.

ניתן היום, ט"ז טבת תשפ"ג, 09 ינואר 2023, במעמד הצדדים.

ר. בש, שופטת

ת. נאות-פרי,
שופטת

א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]